

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛДНЕМ

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 16, II. пов.
Конто повт. шак 142.122.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає
від 1-го год. середу.
Реклама не зветается.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в кріло 4-20 зл.
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Англії 1 фунт, Франції,
Голландії, Данії 20 фл. ш.
Італії 750 л. швейцарської
франк. Швейцарії 5 шв. ф.
Чехословаччині 30 к. ш.
Німеччині 150 марк. Болгарії 750
л. Австрії 750 ш. швейцарської
франк. Італії 1 фунт.

**В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.**
ЦІНА
ОДНОГО ПРИКІПНИКА
17 сот.

Ірраціональне в раціональнім.

Признакою сучасного моменту є змагання до стабілізації відносин на європейському суходолі. На це вказують події, які після довгого й змінчивого півносно-го чергування раптом доводять до закріплення сучасного стану. Правду кажучи, важко було передбачити такий хід і розвиток подій. Глянувши позаз себе, бачимо, що остання десятиліття є якоюсь страшною, апокаліптичною казкою, якимсь кривавим сном, якоюсь майже неприродною зявою, що в ніщо повертає всі найкращі, найдоглядніші, тверезі, переконуючі й логічні обрахунки.

Загорілася світова війна. Вчені, економісти, статистики, соціологи, «літаристи й антилітаристи» як на долоні доказували, що війна є тільки кривавим, але коротким епізодом. Вона не може тривати довше, як три місяці. Цей речень вповні вистарчас на те, щоби вичерпати всі матеріальні й духові засоби й запаси, після чого мусить наступити мир. Не були це ворожбитські пророцтва, тільки менше або більше докладні обчислення, уґрунтовані цифрами, матеріалами, взаємодіями сил. А все таки дійсність виявила хиби всіх прорік, всіх доказів і всіх висновків. Минали не три, але тринадцять місяців, війна туглася й затягувалася, зникали проріктва, а на їх місці зроджувалися ребуси й шаради. Аж раптом після 4-ох літ і 3-ох місяців війна не скінчилася, тільки негайно обрвалася. Загальність війни виявила не лише недосконалість науки, але й істину вчення ірраціонального в раціональнім. Війна, її період, час тривання, змінчивість подій і т. н. доказує, яким дуже поплутаним і невзгадним є життя. Легше є вченим нпр. обрахувати віддалення одної планети від другої, обчислити рік землі, добути до нутра земного глибоку, як зважити всі різновидності життя, зважити на терезах строгого наукового досліду не лише матеріальні, але головним чином духові й моральні вартості, силу їх напруження й виверженості.

Колиж обрвалася війна, то загально запанувало пересвідчення, що з покінченням війни наступав й край воєнним турботам, що відбувається поворот до мирного часу. Це таке просте, самозрозуміле, ясне, як чергування дня і ночі, зник і літа, круження місяця довкола землі, а землі довкола сонця. І знову прийшло розчарування, і знову — *malis mutanda* — повторюється ірраціональне в раціональнім, хоч досвід війни навчав нас вже деякої обережності і адекватності. Замість *tenet in integrum* наступило фактично дальше продовження війни, дальше розпалення воєнної лави. Економічне положення держав і народів погіршилося, наступила нечувана девальюція й інфляція, населення придалено вагою найбідніших податків. Високі класи про право нації ввійсено тільки в деякому обсягу, права тзв. національних меншостей потоптані, замість тріумфу права і справедливості

пості запанувало безправство і терор. Кожна весна приносила з собою нові війни, нові покличі, зроджувала тривогу у ваважу з новими конфліктами. Невдоволя між народами і державами досягнуло кульмінаційну точку. І знову відвернулася карта, знов проявилася ірраціональність в раціональнім. Новий воєнний конфлікт для вирішення ще невирішених справ, який навівав від першої хвилі припинення світової війни, сколихнув по всім признакам а порядку дня, віддалюється в неозначену майбутність. Загально беручи, тверде воєнне дія, замирався кратер маніфестаційних пристрастей, усложнюється на якийсь час європейський вулкан. Наступає на якийсь час територіальна стабілізація, економічна, політична й дипломатична вертають до передвоєнних мирних засобів діяльності. Такою є признака сучасного моменту.

Війна прискіпила процес масових національних рухів, створила підлога для політичної й соціальної революції. І знову тут заприлічусь двоєгляд. Раціоналістична наука марксизму стає на шлях здійснення не в промислово розвинених країнах, не там, де техніка дійшла до високого рівня розвитку, де освіджене робітництво має могутні організації, засоби, сили, де воно творить великі армії, не в Німеччині, вітчизні Маркса, класичній країні робітництва й соціалізму, не в Англії чи Бельгії, а у відсталій, примітивній, неграмотній, хліборобській Росії. Ірраціональне в раціональнім. В промислово-робітничій Німеччині через Бранденбурзьку браму, як цезар-тріумфатор, віддає фельдмаршал Гінденбург, передвісник повороту шісарства, а на широкіх просторах європейського Сходу зміцнюється влада „диктатури пролетаріату“.

Реакція і поступ — два слова, два поняття, що означають означений ланцюх дій і їх напрямки.

Чи Європа послухає Америки?

Відповідь Льюйда Джорджа на американський запит.

Нав'язуючи до промови американського амбасадора Гоггона, бувш. прем'єр Англії Льюйд Джордж сидується у своїй статті дати відповідь на важке питання: чи Європа знаходиться на шляху ліквідації воєнних непорозумінь і йде в напрямку миру?

Він стверджує перш усього, що Англія і її доміні вже від 1922 р. зайняли становище вічкування супроти європейських подій і хотять передати перше слово Франції та Німеччині. Шкаво, що Льюйд Джордж додачує в президентурі Гінденбурга додатне явище для скріплення миру. Успіх Гінденбурга не є наслідком його особистих прикмет і його успіхів з останньої війни; це є „відраження німецького духа з негідного безсилля, в яке він попав по війні“. Нині не можна вже залаяувати Берліна ультиматумами міжсоюзницької комісії. А одночасно Німці не хотять скидати іх себе добовязань згідно з планом

Посі ми впади позавило, що в побіжних дозв'язках запановує реакція, злована з мілітарною побідною, зміцненням мілітарних сил і тих чинників, що стояли за ними: великого капіталу, великого промислу, великого землеволодіння і клерикалізму. Навапки, а побіжжених державах реакційні чинники, винишники нештаста ховаються в сутінку, а до голосу приходять досі уявлені й припадлені сили, які на основі своїх тенденцій, загальної опії і — можна сказати — авторитарних репрезентують поступ. Здавалось, що в тому ірраціональному в раціональнім, це чергування реакції і поступу єдино матиме своє послідовне, логічне припоровлення. Що найменше так позначувалося безпосередньо після війни. Та минуло кілька літ і дві класичні країни для оцінки побідності й побіжжених прийняють зовсім протилежний характер. Побіжна Франція стає виразницею поступу, а побіжжених Німеччина репрезентанткою реакції. Францією правлять ліві елементи, зміцнені останніми муніципальними виборами, а Німеччиною правлять елементи, скріплені вибором Гінденбурга. Чи не ірраціональне в раціональнім?

До того ж годиться зазначити, що майже в кожній країні бере верх реакція, коли користуватися загально прийнятим терміном. „Побіжна реакція“ зазначася в Італії, Іспанії, Англії, Німеччині, Польщі, Югославії, Болгарії, а навіть в СРСР. Здавання побіжжених в користь заможнішого селянства, неопер, кокетування з світовою бужуаїєю, — все це є признакою „реакції“ в СРСР.

Очевидно, до всіх цих явищ можна подавати безліч пояснень, можна висновувати, чому сталося так, а не інакше, що зложилось і вплинуло на такі зміни і звороти, та ми мали на меті тільки ствердити факти, а не їх уосновувати. Загальна тенденція теперішнього моменту — це поворот до старих богів і старих ідолів.

Ф. Ф.

німецькими вулгарними промисловцями і французькими „королями лавіан“ і збіжжася покину думки про Альфред-Гюстарицію.

Теперішній французький уряд є, на гадку Л. Джорджа, більше діловитим та талановитим, як попередній. Немає гіпного уряду як слабкий уряд з добрими намірами — так характеризує він нештасту кабінету Езріо. Пенлеве є людинаю великого знаття, таланту та широти, що копістується загальною політикою; Бойя — перший парламентарист сучасної доби; його єдиною нештастаю є те, що він тутко зможеться клопотами свого високого становища та особистими нападами на нього. Кайо — людина величезних здібностей, непокитної сміливості та невичерпаної пильності є на жаль нечисленим у своїй діяльності і тому не можна передбачити, в якому напрямку звертеться.

За миром у Франції промовляють нині три моменти: 1) нештаста фінансова ситуація; 2) війна в Марокку, яка не дозволяє вести одиначесну війну з Абдуль Кірімом та Гінденбургом; 3) вислід останніх громадських виборів, які стверджують, всупереч сподіванням, що французька провінція, голосуючи за лівим бльоком, висловила недовіряно свою думку проти націоналістичної політики, яка прямує до воєнного конфлікту.

Льюйд Джордж признає, що нинішній голос Європи ще є неясний та сумнівний, а проте почувається в ньому недвозначне бажання вержжати мир. Наскільки це бажання є реальне, річ ясна, залежатиме від тривкості та широти тих чинників на яких він буде свої висновки. Оже з одного боку ширим мусить бути становище Гінденбурга і сильним вплив німецького уряду, з другого: мусить удержатися французький уряд. А щойно тоді ці обі сторони мусять уміти знайти спільну мову.

Політика на експорт.

Сейнова промова посла до-з Амтитоїна в справі будівнату міністерства закордонних справ.

Високий сейме! Польська закордонна політика супроти українського народу, який з власної волі оживився в межах Польщі, зводиться до того, щоби покрити перед чужиною назадорну, ворожу та шкідливу внутрішню політику супроти нас. Її мета — змалювати фактичний, жахливий стан нашого народу в Польщі

у неправдливім світі.

Міністерство закордонних справ дбає, щоби ні один голос розлука українського народу в Польщі не почули на чужині. А проте розлука нашого народу така велика і цей голос такій голосний, що вони звертають на себе увагу чужини. Екстермінаційна внутрішня політика Польщі супроти нас і інших польських національностей, яка зводиться до їх нищення, виявляється у страшенім переслідуванні всього, що не є польським, а головано всього, що є українським. Щоденні провали цього переслідування: арештування та знущання над людьми в поліційних арештах та в'язницях

ЯМНА КОЛО ЯРЕМЧА

Прегарна вілла серед чатинного ліса, над самим Путном, зараз біла зал. дерестанку. Сонячні простори імпанати в шолодним харчем від 1. червня до виважень по дешевих цінах.

Зголошення й інформації в ред. "ДЛ" 1924 №, під 11-1 в пол. 2-3

найшли вже свій вігук за кордоном. Появився протест визначних політичних закордонних діячів проти білого терору в Польщі. Польські політичні чинники замість зміни свою систему правління та зрестись політики "знищення Руси" та інших народів почали подавати за кордоном неправдиві спростування.

П. міністр Скинський амальовує навиворіт перед чужиною фактичне невиконання трактату про національні меншости

І перепони, якіми українському народові не дають спроможности свобідного культурного розвитку. Він твердить, що наш наріа має в Польщі більше як дає цей трактат. Він покликуються на т. зв. "закони", які не тільки не дають нашому народові свободи культурного розвитку, але навпаки: були введені на те, щоби цей розвиток спинити. Цими законами мін. Скинський хоче показати чужині, які великі добродійні дари дає Польща українському народові та білоруському. Та чи згадав він або хто-небудь з польських політиків про те, що навіть ці нужденні закони не вводяться в життя, і то не з вини Українців або Білорусів, а з вини польського уряду, який видає ці закони та виконавці розпорядки

лише про людське око, на те, щоби їх ніколи не здійснити.

Чи скаже хто з польських політиків на чужині, що для кідкавіліонового українського народу в Польщі нема університету і незвідомо, чи колинебудь буде, бо польський уряд не хоче його дати? Чи польські політики заважуться признатись перед чужиною, що українські народні та середні школи в Польщі є у злидненні стані, що польський уряд не дає про них, ще й свідомо їх нищить? Прояви протесту проти беззаконія,

в якому олиннися український наріа у Польщі, польські політики силкуються амальовати перед чужиною як большевицьку акцію. І так в усьому, в усіх ділянках життя.

Український Клуб не може мати ніякого довіря до уряду і до міністра закордонних справ і голосує ратиме проти бюджету міністерства закорд. справ.

Ставлю внесок: "Скреслити у 5-й частині бюджету мін. закорд. справ у відділі 5-ім — спеціальні фонди — параграфи: 10. диспозитивний фонд 2694.800 зол., 12. економічна пропаганда 525.000 зол., 13. культурна пропаганда 700.000 зол., 14. пресопа пропаганда та видавництва 325.000 зол."

3 діяльності української парламентарної репрезентації.

Інтерпеляції в сеймі.*

1) Всіх послів українського клубу до міністра справедливости і внутрішніх справ у справі безправних арештувань українського населення у володимирському повіті.

2) посла Серія Козницького і тов. в українського клубу до Ради міністрів а зокрема до міністра справедливости і віцепрем'єра Тугута в справі несплати до судейської служби бундшого п. ж. судді Володимира Брикювича.

3) посла С. Хруцького і тов. до Ради міністрів а зокрема до міністра справедливости і віцепрем'єра Тугута в справі несплати до судейської служби бундшого п. ж. судді Володимира Брикювича на дісту оборонців у справах карних.

4) посла С. Хруцького і тов. до Ради міністрів а зокрема до міністра справедливости, міністра скарбу і міністра Тугута в справі несплати до службових поборів повітовому судді Володимиру Брикювичу.

5) посла С. Хруцького і тов. до міністра військових справ і віцепрем'єра Тугута а також до цілої Ради міністрів у справі несплати до службових або емеритальних поборів бундшого п. ж. поборів австрійських військ Ст. Бикювичеві.

6) посла С. Хруцького і тов. з українського клубу до Ради міністрів а зокрема до міністра скарбу і віцепрем'єра Тугута в справі несплати до службових поборів бундшого п. ж. поборів австрійських військ Ст. Бикювичеві.

*) Деякі інтерпеляції ширшого характеру шир. у справі голодом, рівненського повіту, місцеві арештування і т. д. 16, 17, 18, 19.) а міру технічної можливости будемо друкувати в цілості. Одиак а огляду на велику матерію, вважасмо доцільним негаливо подати до відома інтересованих факт зголошення інтерпеляції. — Ред.

хіяльний закон". Дивного в тім поступованню митр. ординаріату нема одначе нічого. Проживасмо у незвичайно важких часах", як це стверджує Екс. Митрополит і тому проста річ, що в тих часах як найдекше й найзручніше замкнути на колодку уста тих людей, що в неповаданій для декого спосіб мали цивільну відвагу навіть за повними підписами чи то в часописях, чи то в окремих брошурах виступати в обороні прав нашої Церкви. Церкві. Цеж річ надто відома, що останніми часами всяких цього рода статей і брошур появилось велике число й вони безпощадно критикували незаконне поведення наших владик, звертали увагу на небажані наслідки й перестерігали перед небезпекою, яка через те грозить нашій Церкві, а з тим і нашому народові. Закнеблювати уста і спинити того рода протизаконну, ось мотив і мета згаданого свідомого оголошеного "закону" ("Maulkorbgesetz").

Не думано владатися в оцінку всіх 20-и параграфів згаданого "закону", котрі всі гайже без винятку дотикають осіб духовного стану, що підлягає окремій духовній дисципліні, а через те винен послух отсему "закону". Зрештою не нам світським судити про те, як наше духовенство до цього приносився. Зверну тільки особлившу увагу на § 2, котрий відноситься до світських і дослідно звучить так:

"Без попереджувачої церк. апробати не вільно навіть світським (позастрідення мої Б. Б.)

14. VI. 1925.

ПЛОЩА СОКОЛА-БАТЬКА

1961

ДІТОЧЕ СВЯТО ШКІЛ У.П.Т.

ма до міністра скарбу і віцепрем'єра Тугута в справі несплати до службових поборів бундшому повітовому управителю а Тернополі Дмитрові Огарові.

7) посла С. Хруцького і тов. з українського клубу до Ради міністрів а зокрема до міністра справедливости, до міністра внутрішніх справ і віцепрем'єра Тугута в справі порушення прав української мови Найвищим адміністративним трибуналом у Варшаві. Вушній повітовий суддя в Угюві Володимир Брикювич відділ адміністративного трибуналу в Варшаві відкинув рішення міністерства справедливости з дня 1. квітня 1924 р. в справі сплати йому службових поборів і признає емеритального випосаження. Відкину був написаний по українськи тому, що він був написаний українською мовою.

8) посла С. Хруцького і тов. до міністра внутр. справ у справі протизаконної ревізії в чинтальні "Просвіти" с. Корошівці рога "ниського повіту" та в справі зареєстрування в тілі чинтальні суми 25 зол. і 40 сот., якої то ревізії допустився незаконно командант державної поліції з Бурштина.

9) посла Назарука і тов. з українського клубу до голови ради міністрів у справі несплати до зарплати заборони п. Юркевича, начальника п. Самборі приймати від адв. Гуркевича рекомендаційний лист до д-ра Терлецького в Дрогобичі тільки тому, що побіч польської була ще й українська адреса.

10) посла С. Назарука до міністра рівних реформ у справі парцеляції земельних дібр у Любичі і Віспі рога "ниського повіту", класности д-ра Войткевича між місцевих селян. Адвокати Вайман з Рогатина і Хвановські з Березня продають землю по 1000 зол. за морф. платили до року без доуги, який такий на землі, але про довг адвокати селян не інформують.

11) посла Назарука і тов. з українського клубу до міністра освіти в справі побиття 13-літнього учня Макара Пуциковича учителем народної школи в селі Сухе, півніського повіту Альойзом Наліпою.

12) посла Назарука і тов. до міністра внутрішніх справ у справі арештування д-ра Гуркевича і тов. на протязі 4-ох годин

в співанні у замкнутому місці на зборах кооператив українського національного гмиу "Ша" в м. Ужгороді.

13) посла Назарука і тов. до міністра військових справ у справі несплати відшкодування Голосдарсько-торговельній Спільн. кооперативній в Самборі за зареєстровані польським військом у 1919 році товари.

14) посла С. Хруцького і тов. до міністра освіти в справі видання з народної школи а Драгичівці учня Зварича Павла за те, що не зложив датику на користь емігрантів.

15) посла Тимошука і тов. до міністра внутрішніх справ у справі незаконного вимагання від селян громади Клевань Рівненського повіту беззаконних підвод до секретаря тої громади.

16) посла С. Хруцького і тов. до міністра внутрішніх справ, праці та селянської опіки в справі заборони ремісничим старосток організувати допомогою голодом.

17) посла Шатірьського і тов. до міністра справедливости в справі незаконного внасення української адвокатури суддею Бачинським, що провадив процес проти українських послів у Рівноку.

18) послів Українського Клубу до голови Ради міністрів і міністра справедливости в справі сторонняго вчення розправи проти українських послів Чучмак Козницького і п. Васильчука окружним судом у Рівноку.

19) внесок до Ради Українського Клубу в справі невідличної допомоги для голодомуючого населення

Українці на Передкавказі.

В московській "Правді" з 10.V. є великий допис Чапалі про стан української справи на Передкавказі, або на Північному Кавказі, себто на Кубані й інших областях Передкавказя.

Не впажаючи на те, — пише автор, — що на Північному Кавказі українське населення нараховується півтора мільйонами, демайдональні робітники, не кажучи вже про селянських, заперечують факт існування в цих округах України. Вони кажуть: "Тут такі Українці, що не можуть говорити по українськи". А відомо, що українська мова, коли "такі" Українці, то й робота серед них на рідній мові не треба вести.

Автор допису наже, що факти говорять зовсім навпаки: є школи, а в них навчають

видавати: а) Письма св. коментарів до него, перекладів, або трактатів о нім. б) Книг, що відносяться до Богословія, історії Церкви, Правя церк., Природного Богословія, Етики і інших наук, стоячих в зв'язі з релігією і моральністю, книг богослужбових, молитовних, пісень церковних, творів аскетичних, моральних, містичних і взагалі всяких писем, в яких містяться щось, що має яку зв'язь з релігією і обичайністю. в) Образи, образці з молитвами або й без них. г) Листки зі списом відпустів, наданих Апост. Престолом.

До світських відноситься й § 6: "В часописях, які містять статті проти католицької віри і христ. обичайности, не вільно і світським католикам дописувати ніяк із справедливої якоїсь причини, про яку має судити Ординаріат".

Перш за все — кілька загальних уваг дотично формальної сторони "закону". Оскільки митроп. ординаріат стверджує в ньому, що до теперішніх "законів" в нашій Апархії обов'язуючі щодо апробати книг допускають деякі сумніви і неясности, то найновішим своїм "законом" дав іще більше наглядний доказ, що писаний він, як то кажуть, на коліні. На доказ цього наведу факти. В § 2. і 6. говориться, яких книг "без попереджувачої церк. апробати не вільно навіть світським видавати" та до яких часописів "не вільно і світським католикам дописувати", отже дається аж два параграфи, дотичаючі світських; зате в § 19, який

пояснює, кого обов'язує цей "закон", сказано так: "Сей закон обов'язує всіх священників Львівської Апархії і поза її територією, і священників чужих Епархій на території Львівської Апархії". Послідовно отже не обов'язує ніяк світських католиків, хоча про них говориться аж у двох параграфах. Але ця поізіра послідовності, впливаюча з кінцевого § 19. "закону", свідчить про непослідовність кодифікаторів чи кодифікатора (як котрого вказує пальцем уже св. вступ до "закону"), а в законі ніякі непослідовности не повинні мати місця.

Неточність і непослідовність у згаданому "законі" проявляється і під іншим оглядом. В §§ 7, 8, і 9. говориться про кару, яку стає на себе священник, котрий не пошукне себе цьому "закону", отже про кару "с. сензи". В цьому напрямі, коли взяти під увагу § 2. і 6. про світських католиків, про яких сказано, що їм "не вільно" цього або того писати чи видавати, а не в значено ні в однім параграфі, як наслідки потягає за собою їх непослух до "закону", то знов неходить і недостача правничої точности і непослідовності у "законі". Закон видається не на те, щоб "quid fecisse videatur", а на те, щоб у ньому не було ніяких "сумнівів і неясностей", на котрі у вступі свого "закону" митр. ординаріат нарікає.

А від таких "сумнівів і неясностей" аж роїться в новій "законі" Нпр. у § 11 сказано, що правосла

Др Богдан Варшавський.

В обороні свободи науки.

З нагоди "непархіяльного закону" з д. 9. IV. 1925

"Не скаж думи живої і слова живого". Шевченко: "Кавказ".

Після факту протизаконного насильного ввведення загального обов'язкового цілібату серед українського духовенства, що починає вже потягати за собою некорисні для церковної унії наслідки, наступив новий факт, який можна схарактеризувати хіба словами: "Inquisitio reditiva" (відновлення інквізиції). Маю тут на думі "Закон о попереджувачій цензурі книг" з дня 9. квітня 1925 ч. 4. Орді, оповіщений у Львівсько-Архієпископальній Відомості" (Річник XXXVIII, ч. II, Львів 15. квітня 1925, ст. 13—15) за підписами Андрея Митрополита, Йосифа Еп. Л. Пом., Александра Бачинського генер. вікарія і Андрея Білецького препозита М. Капітули, а обов'язуючий від 1. мая 1925 н. ст. Дивним видається воно може декому, що за протяз 25 літ (отже чверть століття) як Митрополит засідає на митрополитомому престолі, митрополитий ординаріат що йно тепер зрийшов до нерівдичення, що "обов'язуючі а нашій Апархії закони до апробати книг допускають деякі сумніви і неясности" та "заслугувавши ради Преосвященного єпископа суфрагана Боніаї Вса. Капітули" видав згаданий "епар-

ОСТАННІ ВІСТІ.

Справа Паньчишина.

В понеділок, дня 18. п. м. розпочалося в Варшаві перед окружним судом розправа проти Степана Паньчишина, друкаря зі Львова, обвинуваченого за участь у терористичних організаціях, зокрема за співучасть в наміганню увільнення Вечоркевича і Багінського. Вже першого дня розправи, по перекусюючих виставах адвоката д-ра Льва Ганкевича зі Львова, варшавський суд узяв себе некомпетентним до розгляду цієї справи і передав її судови у Львові.

Биспозе Штоземана.

На засіданні райхстагу м.р. Штоземан скомпонував у експозе, що нім. уряд вважає своїм головним обов'язком виконання любов'язань льондонського протоколу. Підкреслює геогр. й економічне значіння рад. союзу і повну довіру співпрацю Німеччини з СРСР. Рішуні між балтійськими державами й Німеччиною усунуто. Вкінці здав Штр. звіт із торг. переговорів з поодинокими державами.

З становища Німеччини в справі східних границь не робили ми ані прилюдно ані в розмовах із дипломатами ніяких тайн. Нема в Німеччині нікого, щоб широміг сказати, що границі на сході, визначені проти прав про самовизначення народу могли на все остати незмінним фактом. Тому Німеччина не може признати такого управління справив безпеки, котре містило би нове визнання шієй границь. Але до зміни східних границь Німеччина не має ані сили, ні охоти.

Нова змова в Болгарії.

Болгарські комуністи хотіли висадити у воздух поїзд „Орієнт експрес“ на мості між Софією і Філіппополіс. Переведено арештування.

Кровава демонстрація.

Дня 17. V. були в Букарешті збори опозиційних сторонників. На зборах відчитували відозви проти уряду. Військо розігнало учасників. У сутичці з військом ранений був провідник з'єдинених опоз. сторонників проф. Йорга.

„Хлі молоді очі, палади огнем патріотичну та добром до свого народу і їхні молоді серця. Зорювало була хвиля, коли малі неогоржені хлопчики дякували старшим і старшим Соколу III, за ту оцінку, яку находить в тій організації ременіща молоді та за те сердечне прихильність, в яку до них молоді вносили часті. І в ці прості, та «визначені» слова промовили всі до серця і душі саме слово безпосередності та широти. Він широк обійняв в длати союзу праву і своє життя для свого народу, а обійняв це від себе і своїх товаришів. Це його сердечність, незламна мова віра у всіх віру, що слова ім'єм створили не прозивали безвідставно, але що вони перетворюються в дію. Всім оцінкам тої молоді належить поважне призначення від усього українського громадянства.

— **Помішка на Богданівці.** Дня 18. п. м. вибухнула пожежа на Богданівці в ресторані Штальмайстера. Відже зайнялися сусідні будови. Згоріло кімнатність домі. Остало без даху над головами яких сто родик. Втрати великі. Багато ранених.

— **С.С. Василянці українська гімназія й польські архітекти.** Інженер С.С. Василянко у Львові ставлять новий двоповерховий будинок при вул. Лавгома для розміщення двох гімназій. На жаль, змінилися плани по енергії і двайністі частотності С.С. Василянко, яке піднялося перевести таку важливу на тепершній час будову, приходиться ствердити дуже сувій і прикий факт відсутності почуття громадської відповідальності навіяних чинників. А саме: будується на школи по планах будівничого п. Кубіша, Полєка, урядника львівського магістрату, а виконання будови відано між ними і п. Мариньшак — „Образець Двох“. Головою комітету будови є о. д-р Застиряк. Політикою на білі національну совість о. Застиряк, яка дозволяє йому співпрацювати з „образець Львових“, з діючого боку слід погадати, що Українське Технічне Товариство мусить вже раз інтерв'ювати у Головної Управи УПТ, в справі двох гімназій ані о. д-ра Застиряка ч. 21. Перші плани гімназій С.С. Василянко виконав інж. архітект Леа Девинський, інженер не погодився на його плани, вказуючи кошторис надто дорогий. Зладження другого плану й саму будову відано Полєкам, з поміщенням інших архітектів України, яких у Львові є кілька, а які від Полєка не дістають жадних замовлень. Так само ініціатор будови не засадили нікої поради в Українським Технічним Товариством, яке за своє завдання має дбати, щоб ці будівники які ставлять за народні гроші, мали український характер, відповідали вимогам культури, та щоб вклади не марнувалися. Українське Т-во узяло свої поради безплатно і воно все горюло оцінити кожний проект для будівництва українських інститутів; кожний більший український будинок є переданий в ілюстраційному місячнику Т-ва під осуд українських інститутів та заінтересованого загалу. Отже мусимо напитувати чинник С.С. Василянко з двох головних причин: 1) українські народні гроші йдуть до кишень наших противників і 2) нехтується широким національним архітектонічним характером будівництва українських інститутів, доводячи до куріозу, що поруч з будівництвом Полєком, „образець Львова“, крім конструкційних змін має — геологі

— **Студентський в'їзд.** Точне відкриття III. щорічного з'їзду Центрального союзу українського студентства, відбудеться дня 30. травня о 10. годині рано, у

Палаці в селі Сядковського. Обещі Луки. — **Вийшли на волю.** Дня 16. травня п. м. випущено зі слідчої тюрми при вул. Б-тарів: Михайла Демичука з Навіної ступ. уліа, Івана Бойкока купця з Пелетина. Івана і Пелетя Феліфера міщан з Калуща, які а-ештовані в дні 14 і 15. лютого (перші у Львові) прові в місцеві замешкання під замітом злочину з § 58. Названі, що користувалися допомогою в ханках з комітету для політ. визвн, склали цю дорогою згаданому комітету широкі подяки. Вп. мешкає д-рою Льву Ганкевичем і д-рою Глушечкевичем за їхнє старання в шлі випущення на волю рівном широкі дякувати.

— **Балачка в Львові.** В неділю 17. V. о год. піз до 3-ої рано злодії приставили поганю до вікна мешканця о. канд. Козалського в с. Юлі на І. лівенці, ввійшли до мешканця і почали виходити речі, але сполохнені сусідами і трюхом втікли. Дивно, що поліція, яка днем і ніч пошукє Юлі та не слухає очей з брані вікна, не замечала, як злодії несли дві 4-метрові драбини.

— **„Клю-Клю“.** оперетку Лєгара, яка з великим успіхом проішла в міському театрі у Львові, виставлять український театр в Стажики в найближчих днях по всіх більших містах провінції: Бережани, Тернопіль, Золочів, Терезовці, Копичині, Чортків, Заліщики, Бучач, Станіславів, Коломию, Калущ, Стрий, Дрогобич і Борислав. — **Політ „Клю-Клю“** дирекція прогнотує по виставі вітучу оперетку „Графіня Маріца“. Асамблея театру буде найбільшею по імени сезону.

— **Кооператива „Труд“ у Збаражні** веде кравецьку роботу, школу шиття і курс крою. Дня 14. травня 1925 р. скінчився перший курс крою і відбувся публічний іспит II учнів перед Іспитовою Комісією в присутності запрошених членів кооператива „Труд“. Цей іспит переміняє у свято кооперативу українського промислу. Дирекція і Надзвичайна Рада кооператива „Труд“ рішили із збільшеною енергією попрацювати провадженні українського ремесла, маючи на увазі, що економічне піднесення може нас направду вирвати з неволі та біди, многим одиначам українського громадянства дасть кравецтво прегарний кусок хліба. Громадянство повинно користати з цієї нагоди і численно зголошувати до „Труду“.

— **Юлій Майнль** відкочився дня 20. травня п. м. нову фільм у Львові при вул. Панаєвський 12. і уладжує там в тім дії пробо варіанти кари, на яке ласкало запрошує Шанову Публіку

На допомогу „Голодному Селу“.

Виказ XIV.й

Вп. Жердочовича, які зложили на допомогу „Голодному селу“ в місяці травні 1925, в золотих.

Збірка на сходинах Кавука УПТ. ім. Б. Грінченка у Львові 26. Емілія Лавичинська 10. Василь Юхницький 10. П. м. комітет допомоги „Голод. селу“ а Любечі а то: д-р Андал Стефан 5. Кравець Олександр 4. Кравець Іван 2. Козорис Николай 3. Мисак Іван 2. Сивостан Іосиф 2. Синистин Антін 1. Кравець Петро 1. Лаврівський Емануїл 10. Лаврівська Євгенія 1. Червонський Іван 2. Кооператива „Поміч“ 2. д-р Положайко Іван 2. Шалинський Іван 3. Грембінська Катерина 4. Ковалек 1. Лястолд 2. Гала Федір 1. Круна Олександр 2. Лебедович Гриць 1. Якушин

кова 030. Шибобя 4. Сибя 030. Вовк 2. Гарасовський 1. Періжак 3. Лєпейко 1. Сайкевич 1. Костинський 1. Качковський 2. Шайлопський 1. Микалашинський 3. на листу ч. 1. персонал „Просвіти“ у Львові а то: Матвій Семен 1070. Павлик Іван 10. Охотин Петро 8. Шакоп Антін 733. Чабаніна Марія 6. Доронич Наталія 6. Лєвичка Галина 4. Лєвичка Анна 5. Бринітський Максим 5. іванко 63 зол. Пиланський Чеслав разом 16 кч. 245. на листу ч. 27. Школа УПТ. ім. Б. Грінченка у Львові, а то: І. кл. 420. II. кл. 4. III. кл. а) 240. III. кл. б) 3. IV. кл. а) 522. IV. кл. б) 400. V. кл. а) 560. V. кл. б) 242. VI. кл. а) 3. VI. кл. б) 474. кл. 320. Учительський збіо а то: Серед Іван 10. Магістра Гомь 3. Кучор Юрко 3. о. Василь Степан 5. Помішувський Степан 5. Кузьмів Янослава 4. Старчук Іван 4. Стефчик Іван 4. Зінько Микола 4. Мешішан Ірена 4. Ломачина Оля 2. Гавришук Степан 2. Лушин Цешиня 4 — разом 10108. на листу 65: М. Каватинський 4. С. Беніковський 10. Ол. Сьобітський 2. д-р М. Волосин 5. Ел. Савчук 2. Ел. Луткевич 3. Бронні Бєвєжницький 10. І. Платовський 2. Іван Іван 2. Степан Скоробогач 3. В. Гнатюк 1. д-р Вол. Лєвський 2. Полєк Микола 2. Микола Мороз 25. Добрянський Ол. 5. Грабський Стан. 2. В. Кульчизький 2. Лурбак Панто 2. М. Сосіно 2. Іванович А. 5. Махук Теофіл 5. Клим Топольницький 5. Олександр Косик 5. Дм. Лукашів 3. В. Шивалєв 2. Елєн Іванович 2. п-р Іван Копач 5. Малашевський Вол. 2. Микола Пачук 3. Іван Бачинський 25. Елєн Гриневецький 5. о. М. Голан 2. Гладилов Філарет 2. Пелєгій Бодмар 3. о. Громницький Елєн 2. В. Шторгов 3. підпис нечитий 5. — разом 170 зол. на листу ч. 2. а то: Т. Франко 5. д-р Тисовський 5. Теодешко 10. о. Л. Лузинський 5. підпис нечитий 5. Ір. Машиник 10. Побушак 5. Кокоруд 5. Замко 5. В. Радичів 5. Ян. Гордичинський 5. Осип Яніс 3. Ян. Вітошинський 5. М. Балакан 10. Лєшій 2. Назаро 5. підпис нечитий 5. Микалушка 3. Лабя 5. Федюк 5. І. підпис нечитий 5. Ян. Вілєшчій 5. М. підпис нечит. 1. підпис нечит. 5. підпис нечит. 3. д-р Поліський 5. М. Федусевич 5. підпис нечит. 15. М. Ластовський 10. Любомир-олич 3. підпис нечит. 3. Ю. Гіриньх 5. Тершаковець 10. Народна Тоговова 1000 зол. До дня 17. травня 1925 р. включно зложено 6.12473 зол. 43 дол.

Щедрий дар.

„Народна Тоговова“ у Львові зложила для голодуючих до розпорядження Краєвого Комітету Допомоги „Голодному Селу“

1000 зол. (тисячу золотих).

За цю щедру пожертву Краєвий Комітет складає щиро подяку. Краєвий Комітет Допомоги „Голодному Селу“.

Посмертні згадки.

Чупно Елєн четар УГА, студент хемії помер дня 16. IV. 1925 р. у військовій лікарні в Штернбергу на Мораві ЧСР. Покійний народився 24. IX. 1897. Бірча пов. Добромил, перебував цілу кампанію сїчового війна і з початком листопада 1918 п. вступив в ряди української гал. армії. В 1919 р. перейшов з гірською бригадою на „хосювацьку територію“, перебував в Нім. Яблоні з відтак в Теретині. Звідтам переїхав в жовтні 1923 р. на студії до Берліа, де зарисався на хемічний відділ чеської техніки. Вже поєзаче підірване й так слабе здоров'я покійного не дозволяло йому інтензивно над собою працювати. З початком 1925 р. стан його здоров'я значно погіршився і в місяці квітні 1925 року він до військовій лікарні в Берлі, звідки по двох тижнях переїхав до його до військовій санаторії в Штернбергу, де й помер. Похорон відбувся в великодню суботу. В покійному страждала українська нація тихого і сонячного працівника. В. Я. пам'ять!

ОПОВІСТІ.

Український Наддніпрянський театр О. Миткович.
Закінчили — Селя Нар. Дому.
Серета 20.V. „Переполох“.
Неділя 24.V. „Мазепа“.
Тогста, селя „Галади“.
Четвер 21.V. „Мавує Богуславка“.
П'ятниця 22.V. „Пая Тарасовський“.
Субота 23.V. „Вихід“.
Ранішні замовлення білетів на вистави у м. Гостині приймає кооператив „Народний Дім.“ 1874 (14-7)

Уповава при української гімназії з правом прилюдності з Золочеві. Вступні іспити до I. кл. відбудуться дня 27. червня 1925 о год. 9. рано. Зголошуватися належить до дня 26.VI. включно в канцелярії дирекції. Вступні іспити до II, III, IV, V. кл. відбудуться дня 29. і 30. червня. Зголошуватися належить до дня 26.VI. Вноси до I. II, III, IV, V. кл. відбудуться дня 29. і 30. червня і 5. липня 1925. Управитель о. М. Жмеловський. 1912

Дрібні оголошення.

МОНЕЦІН швейцарки по фоб. швейцар. нах поруче Витольд Гейс д. А. Львів, Подзаского 2. 1924-1-5

АГЕНТ до розподілу кіс і сирів на гайно пошукуючий, зголошення на „Косишю“ до бюр денних Гетьмансьа 22. 1924 1-1

НАДНІПРІНЬ, дар'єст, який самості по кооперативу та хмів подство, вало праїм таку послугу в м. Синт, або не даліше стинсьакошхт поєднств: зголошення саттї Окунський в Бєлєві, поз. Ситен 1-1

СТАРША жінка, здобова, чесна, як б'кого не залежна, розміється добре в сілсьах і домашній господарстві, шукує місця господарки. Львів, Яніська 46. п. Куркової. 1920 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповід.

Спеціаліст в юридичних і широкі надугах

Д-р Іван Гриневецький
лінар Загального Шпиталю і Народнї Лікарні

ординос при вул. Печарський м. 1916 від год. 3—5. 5-5

АДВОКАТ

д-р Степан Дрогомирецький
ем. радник суду

відкрив адвокатську канцелярію в Отиній при вул. Колєвій в домі 1. 1974 Угорчаків. 1-1

МЕШКАННЯ малок кустові по на Іваноїста взоран найкращею Конкретною формі

І. М. Ляйхте з Іваної Клифти компатний малець, фасковий і деревиний. Львів, Сінська 12 а) 1.5 П.Т. урядникам і офісерам на доброті селят. 1-1

ПОДЯКА.

Сердечне „Спасибі“ складає від дорогого Управу Т-ва „Відбудови“ Високоповажним Панам Мещанові д-рою А. Говитовичові й ін. агр. В. Дувалові, що так широмінялися похороном нашого злотора бл. п. Сидора Кузика. Шаню дякуємо також всім громадянам і віддання Покійному посланної по служб. — УПРАВА. 1923

Передплатуйте

незалежний орган українського культурного і церковного відвідження

„НА ВАРТІ“
Виходить 2 рази на місяць від ред. Д-ра Річницького.

ПЕРЕДПЛАТА на перше півріччя три рази (за границю 1 амр. долар). На друге півріччя шість золотих (за границю 2 амр. долари).
Редакція: Володимир Балашовський. Гноїська 6.

Власний виріб. Ціни фабричні
КОВДРИ = МАТЕРАЦІ
Пруж. Вклади — ОТОМАТИ

ГОТОВІ ПРОСТИРАЛА, ПІДКОДРИ І НА ПОСТЕЛЮ
ПІШВИ — ПОЛОТНА — ШИФОН
РУЧНИКИ — СКАТЕРТИ — ХУСТИНКИ

Коци - Дивани - Фіранки
Хідники - Церати і т. д.
найдешевше продає

Фабрика Постелі
ПЕТРУШЕВСЬКІ
МЛЕКО

Львів Коралінський ч. 6.
Для інститутів, шкільних, закладів і офісерам на доброті селят. 1-1

Ширіть наш часопис!